

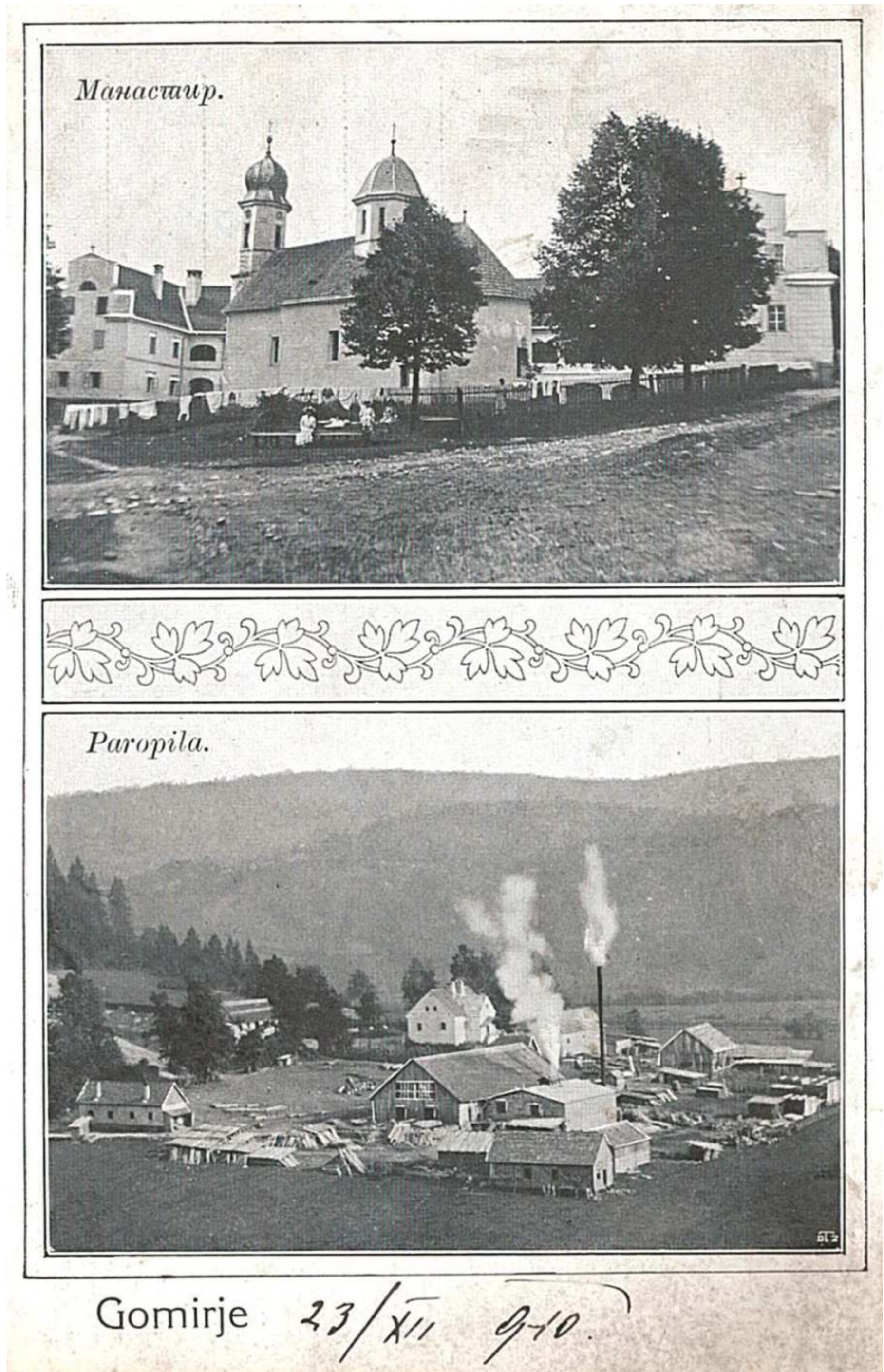
Zanimljivosti iz Moravica i Gomirja

Obiteljski portret ispred točionice Jakšić na Lujzinskoj cesti

Osoblje željezničke postaje Gomirje iz 1914.

Manastir i pilana

Razglednica s lokalnim znamenitostima

General barun Lazar Mamula

Vojni i civilni zapovjednik Dalmacije u 19. stoljeću prošao je rigorozno vojno školovanje, od dječjačke dobi pa sve do mnogobrojnih ratova u ondašnjoj Europi. Bio je osoba od povjerenja bana Josipa Jelačića iz njegove vojničke faze, a nakon 1848. stekao je važne vojničke i civilne pozicije u državi. Upravljao je izgradnjom mnogih fortifikacijskih objekata na Jadranu, ali i u drugim dijelovima KuK monarhije. Njemu u čast, otok - tvrđava na ulazu u Boku kotorsku nazvan je tvrđava Mamula.

Političari na Goranovom proljeću

Slavlje - lokalna svadba

Radna akcija u Severinu

Susreti pjesnika i učenika

I.G. Kovačić s obitelji i prijateljima

Amfiteatar u Lukovdolu

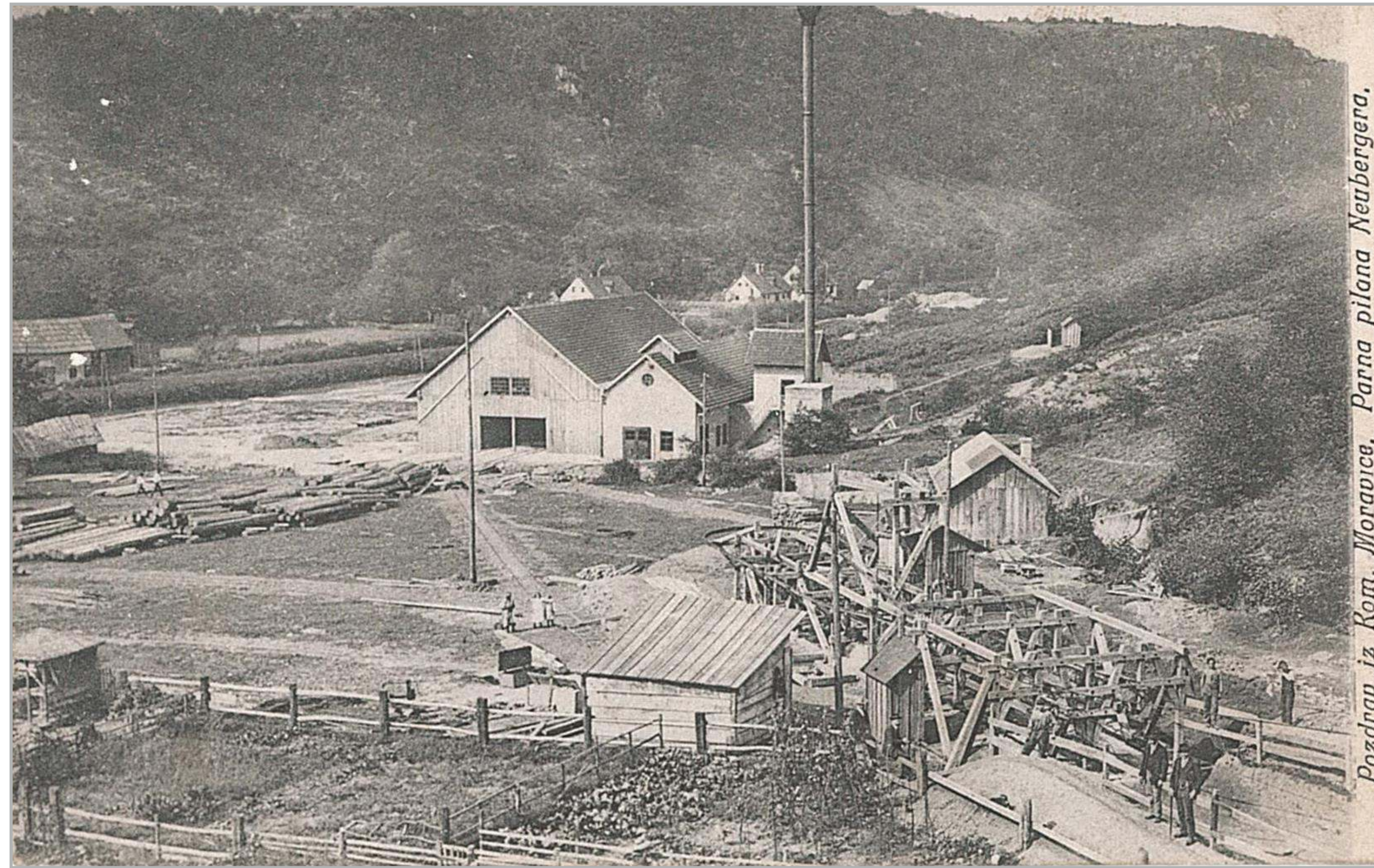

Okupljanje lokalnih mladića u Lukovdolu

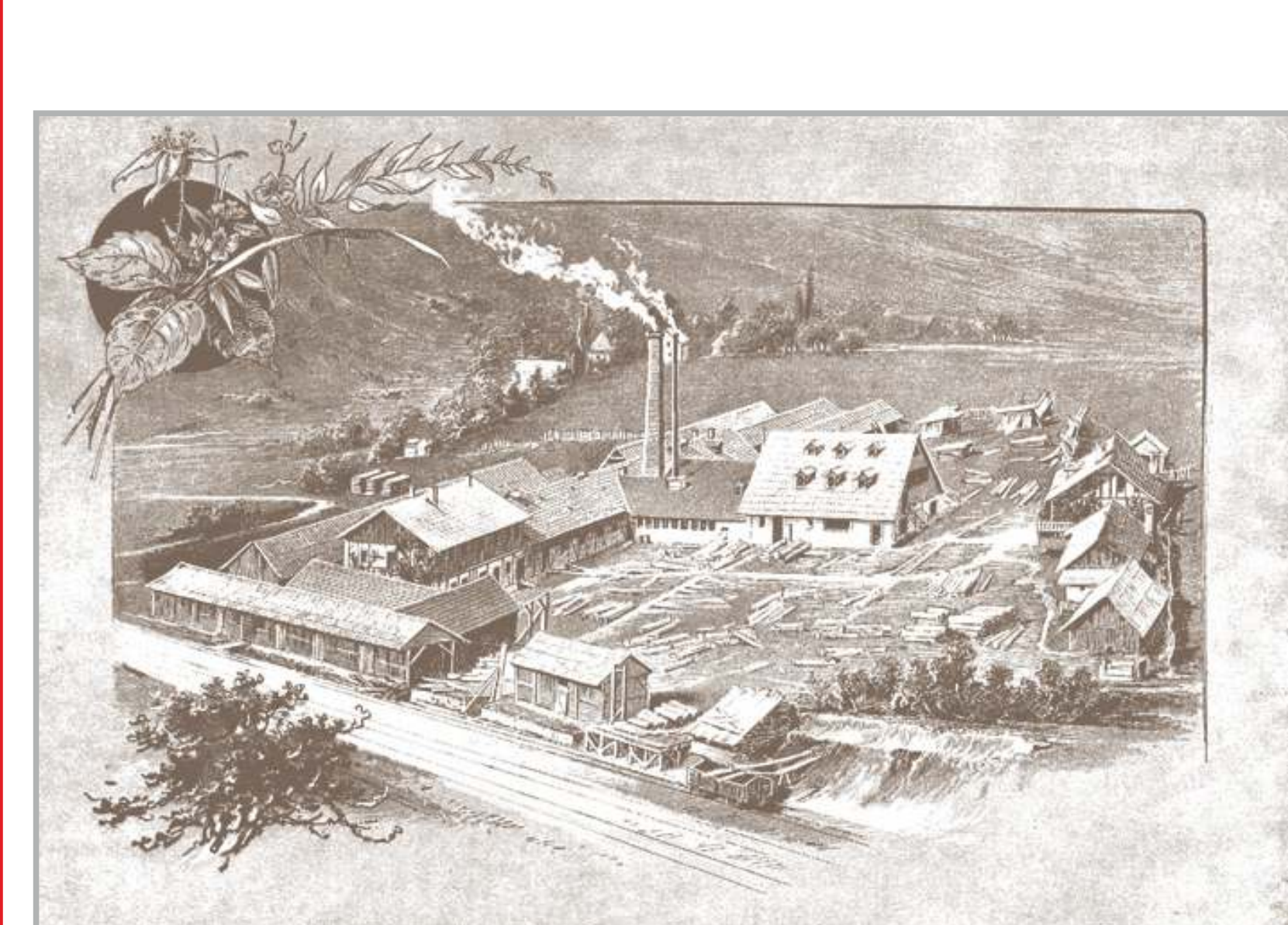
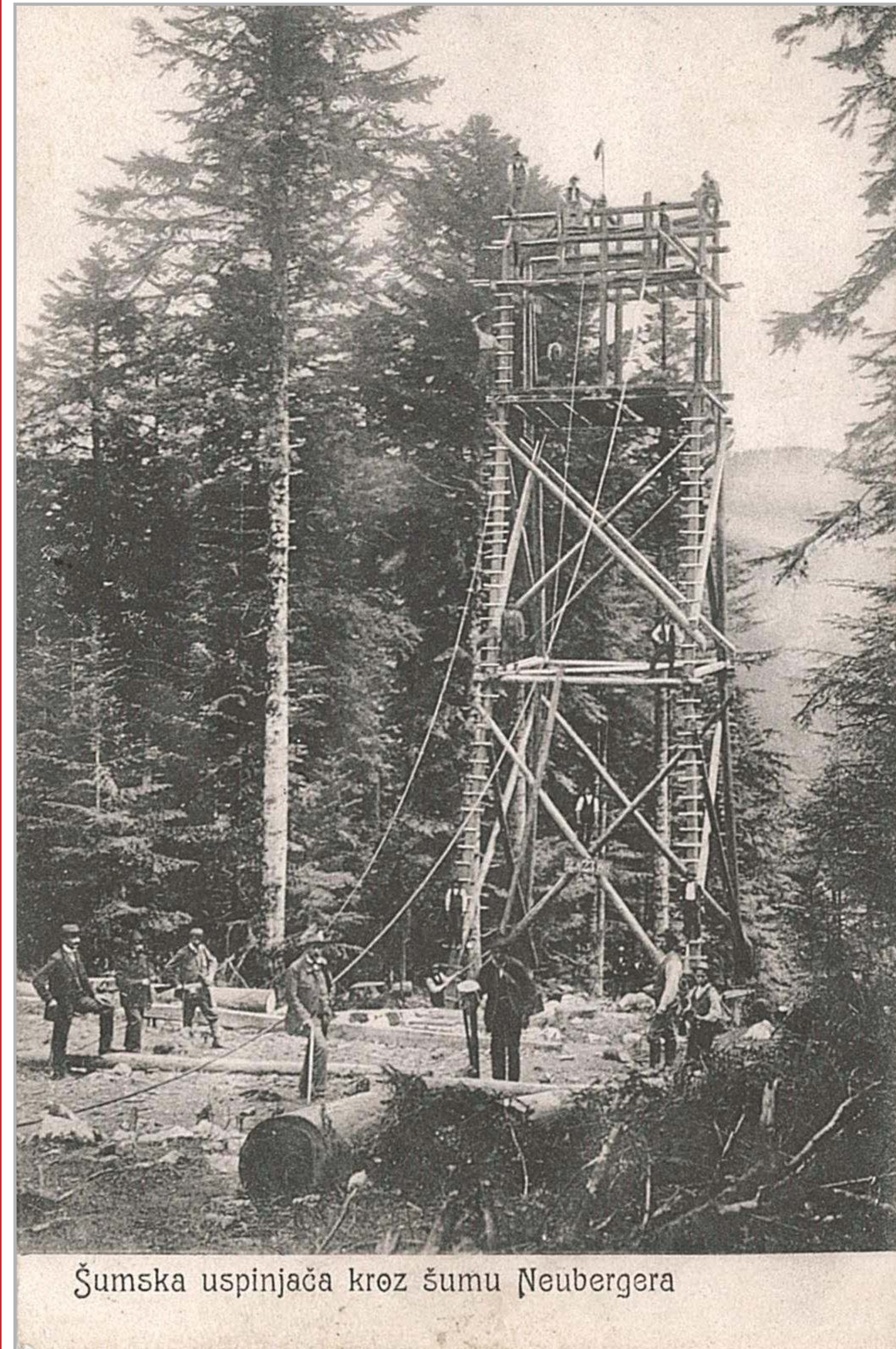

Druženje u Vrbovskom

Zavidna razina industrijskog razvoja

U Vrbovskom od sredine 19. stoljeća djeluju različiti pogoni - tvornice za preradu drva, uglavnom u vlasništvu stranih ulagača, a prema intenzitetu širenja tvornica u naselju Dobra formirao se okolni urbanistički sadržaj, kao i izgled susjednih ulica. S druge strane, dolazak industrijalca Neubergera u Severin početkom 20. stoljeća označio je snažnu modernizaciju eksploatacije šuma unutar posjeda bivše gospoštije Severin, odnosno šuma u ranijem vlasništvu grofova Vranicanija. Moderne pilane, žičare za prijevoz trupaca iz šume Litorić do željezničke postaje Moravice ili izgradnje uskotračne pruge predstavljale su tehnološki vrhunac onog vremena.

Stara škola u Severinu

Mitnica - naplata maltarine na Lujzijani u Severinu

Općina Severin na Kupi - činovnici ispred općinske zgrade

Središte Vrbovskog - sjedište banke

Promet dd - novi standardi u trgovinama i gostionicama

Pogled na Dobru iz Vujnovića

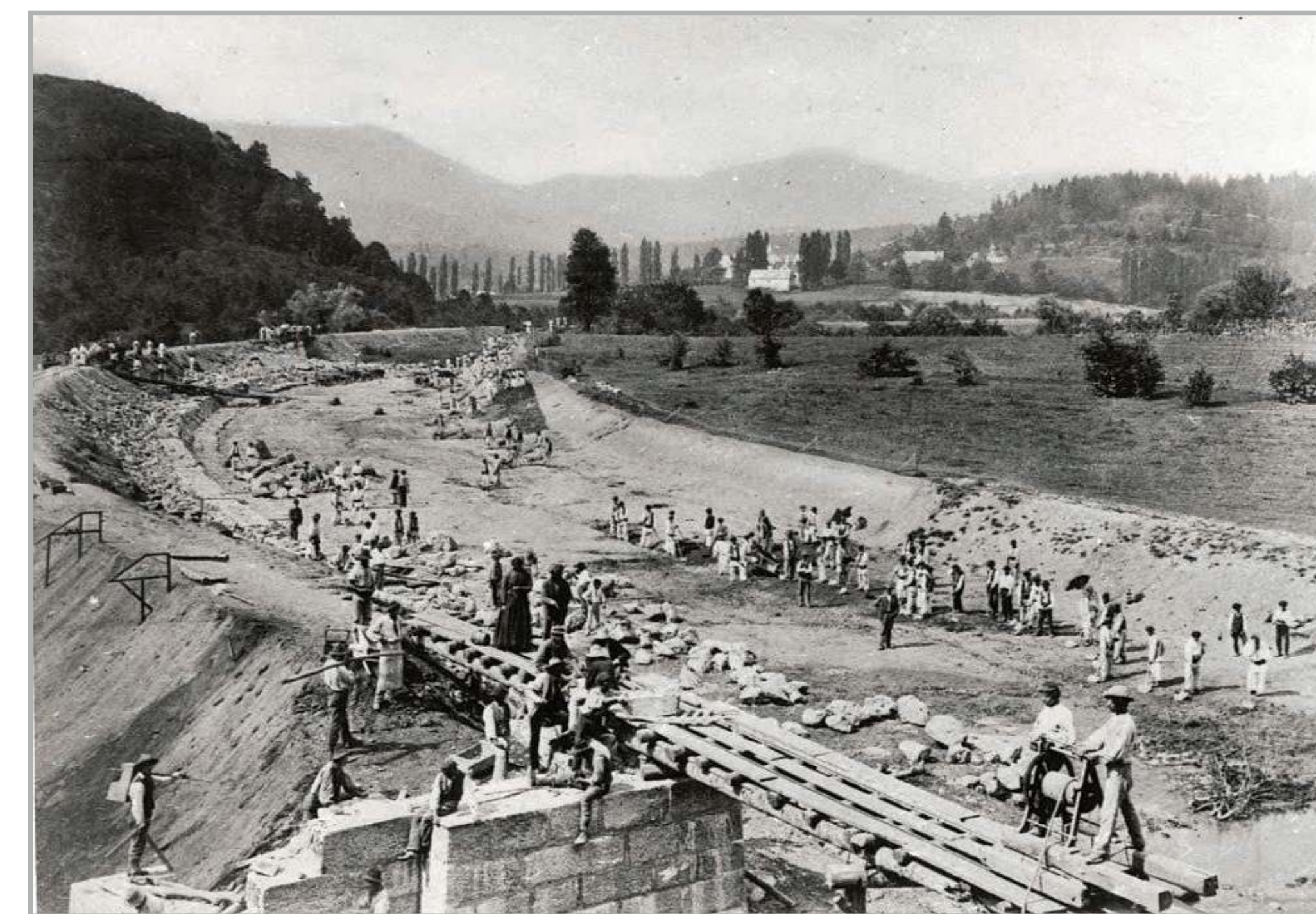
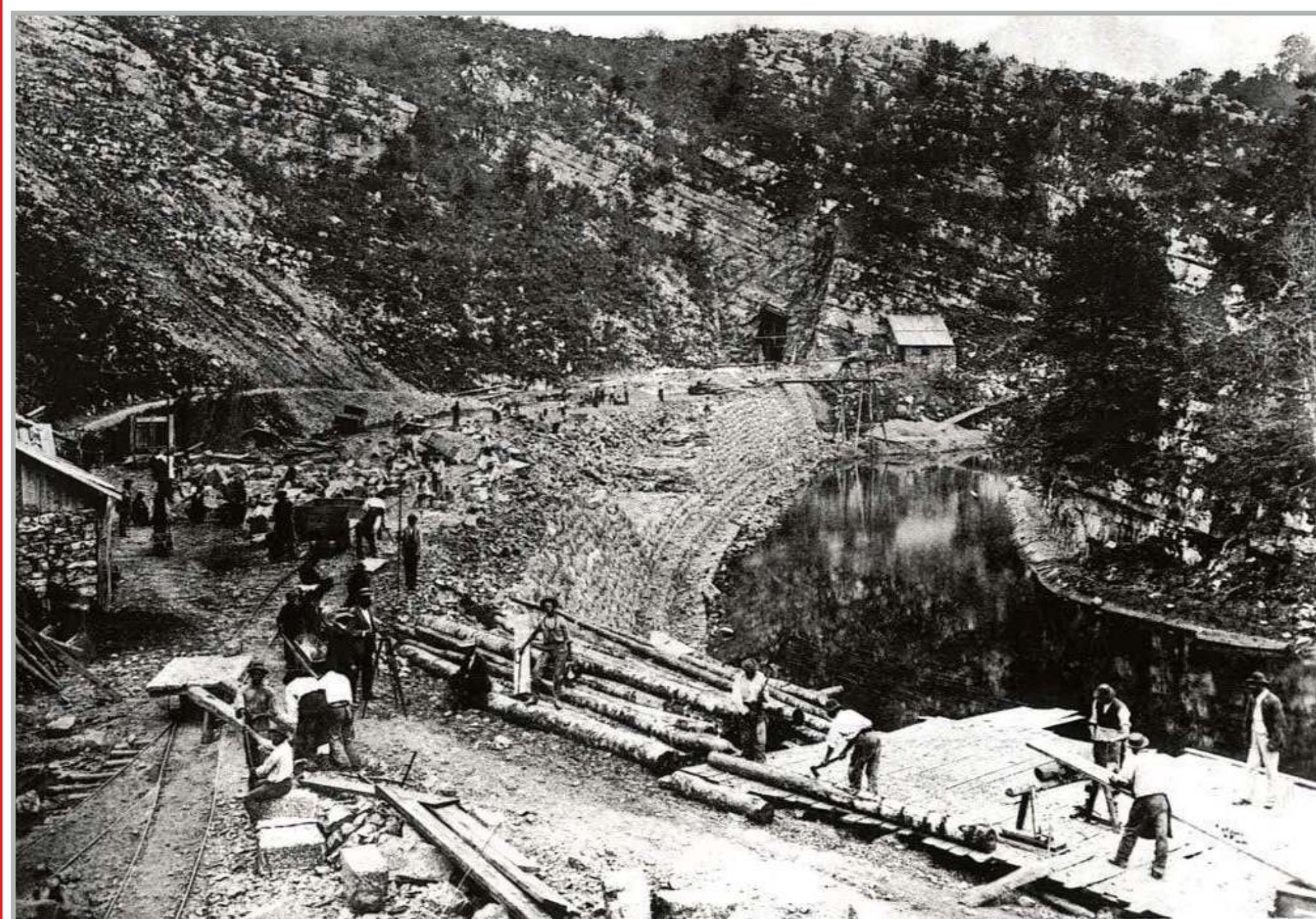

Vrbovski (Gorski Kotar)

Izgradnja željeznice 1873

Pruga je sada stara preko 150 godina! 26. srpnja 1869. potpisan je ugovor o gradnji te postoje jasne povijesne i ekonomske okolnosti, kao i poznati razlozi za njezinu gradnju. Postoje i niz argumenata za odabir njezine trase i za primjenu tada najmodernijih tehnoloških rješenja. Sve to ne bi bilo moguće bez poduzetnika i stručnjaka koji su je financirali i gradili. "Planinsku prugu između Rijeke i Karlovca" gradilo je tadašnje Ugarsko-hrvatsko ministarstvo komunikacija, a gradnju je povjerilo konzorciju pod imenom "Generalno građevno poduzetništvo željezničke pruge Karlovac - Rijeka" sa sjedištem u Beču. Konzorcij su činile dvije banke, Francusko-austrijska i Francusko-mađarska, te građevinska tvrtka braće Guida i Oscara Pongratza. Pripreme za gradnju počele su samo tri tjedna nakon što je Austro-ugarskom nagodbom dotadašnja Habsburška Monarhija rekonstruirana u dvojnu ili Austro-Ugarsku Monarhiju. U Budimpešti je ubrzo osnovana Željeznička građevna direkcija, a za njezina pročelnika imenovan je švicarski inženjer Achilles Thommen (1832.-1893.), prije toga upravitelj gradnje željezničke pruge preko Brennera u Tirolu. Thommen je osobno pregledao teren od Karlovca do Rijeke i odredio generalnu trasu, a terenska snimanja, studije i projektiranja trajala su cijele 1868. i dijelom 1869. godine.

Serpentine na cesti prema Dobri

Otvaranje modernog mosta preko Dobre i regulacija toka rijeke

Stari most preko Dobre iz KuK vremena

Jablan je najviše naselje
- tipična planinska arhitektura iz prošlosti

Trgovina Božičević tadašnjeg uglednog industrijalca

Stari Motel na Lujzijani u Hajdinama tijekom 60-tih godina

Arhitektura i prostor

Razglednica Vrbovskog - atmosfera lijepih kuća i društvenog okupljanja

Drvena kuća na Jablanu

Gostionica Klobučarić na Lujzijani u Klancu

Lovačka i šumarska kuća u Litoriću

Iz arhiva i periodike

Sto i treća saborska sjednica,

obdržavana dne 9. srpnja 1884. u 10 sati prije podne pod predsjedništvom saborskoga predsjednika g. Nikole Krestića.

Sadržaj: Čitanje i otvorenje zapisnika posljednje sjednice. — Podnesci. — Rasprava ob izvješću pravosuđnoga sab. odbora o zakonskoj osnovi, kojom se privremeno dokidaju neke ustanove zakona o vlasti sudačkoj. — Interpelacija zastupnika V. Gjurgjevića glede revizije odvjentničkog reda. — Interpelacija zastupnika V. Gjurgjevića glede izkrštenja šuma na crkveno-narodnom dobru Dalj. — Interpelacija zastupnika S. Kutuzovića glede neuredjena stanja u Krajini. — Interpelacija zastupnika S. Kutuzovića glede nepodobna obzirom na polazak pučkih škola. — Interpelacija zastupnika S. Kutuzovića glede razdiobe čistoga dohodka imovnih šuma. — Interpelacija zastupnika dr. G. Tuškana glede prirodno i naravoslovne gimn. sbirke u Karlovcu. — Interpelacija zastupnika P. Brautnera glede zak. osnove ob uređenju selskih obćina. — Interpelacija zastupnika T. Ožegovića glede nepravdna zaokruženja i ustrojstva obćina. — Interpelacija zastupnika M. Pavlovića glede obćinskog zastupstva u Jezeranah. — Interpelacija zastupnika M. Pavlovića glede novih obćina, izrečenih proti uredničtvu „Drave“ u Osijeku. — Interpelacija zastupnika F. Polnegovića glede provedbene naredbe na čl. 44. ugarsk. sabora o rukovanju poreza. — Interpelacija zastupnika J. Kukuljevića glede lošeg stanja ceste iz Ogulina preko Gomirja u Vrbovsko.

1884. - Rasprava u Saboru o lošem stanju ceste Ogulin - Vrbovsko

Sto i četvrta saborska sjednica,

obdržavana dne 27. studenoga 1886. u 10 sati prije podne pod predsjedanjem saborskoga predsjednika presv. g. Mirka Hrvata.

Sadržaj: Čitanje i otvorenje zapisnika prošle saborske sjednice. — Troje čitanje zakonske osnove, kojom se ukidaju kr. sudbini stotari u Vukovaru, Vinkovih i Zemunu, ustrojava kr. sudb. stot. u Mitrovi, ter preinačuju neke zakonske ustanove zadležnosti kr. kot. sud. u Bakru i Mitrovi. — Troje čitanje zakonske osnove kojom se preinačuju §. 8. zakona od 21. studenoga 1874. kojom se uređuju fin. osnovi razredi i beira uređbama, namještenih kod sudara u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji (br. 56. obćinik od godina 1874.) — Zakonske osnove, kojom se valjanost prethodnjega patenta od 7. veljače 1858. kojom je uređen bilještiki rod od 21. svibnja 1855. preduze na cijelo područje kraljevinah Hrvatske i Slavonije. — Odgovor presv. g. Dušila Stankovića na interpelaciju nar. zast. Maksu Lovarovića. — Odgovor presv. g. Dušila Stankovića na interpelaciju nar. zast. Dragutina Pavića. — Interpelacija dra. Marijana Dvorčića glede zabrane predstavljanja kod obćina u Vinkovih radi kandidature g. Lovrića. — Predizanje interpelacije g. grfa. Miroslava Kulmera. — Interpelacija nar. zast. Erazma Barčića glede odstupljenja obćina Vrbovsko, Ravnsager, Starina i Komarske Moravice od kotarske oblasti i od kotarskog suda u Ogulinu.

Predsjednik (zvonj): Sjednica počinje. Molim g. bilježnika, da bi izvolio zapisnik pročitati.
Stj. Barlović (čita):

Zapisnik
103. sjednice sabora kralj. Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, držane u glavnom i u malj. gradu Zagrebu dne 26. studenoga 1886. pod predsjedanjem sab. predsjednika g. Mirka Hrvata u prisutnosti 74 saborskih članova.

Po dovršenoj glavnoj raspravi predsjednik pita: prima li vis. sabor zak. osnovu, kojom se preinačuju §. 8. zakona od 21. studenoga 1874., kojom se uređuju činovni razredi i beira urednika, namještenih kod sudara u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji za podlogu spejeljne debate.

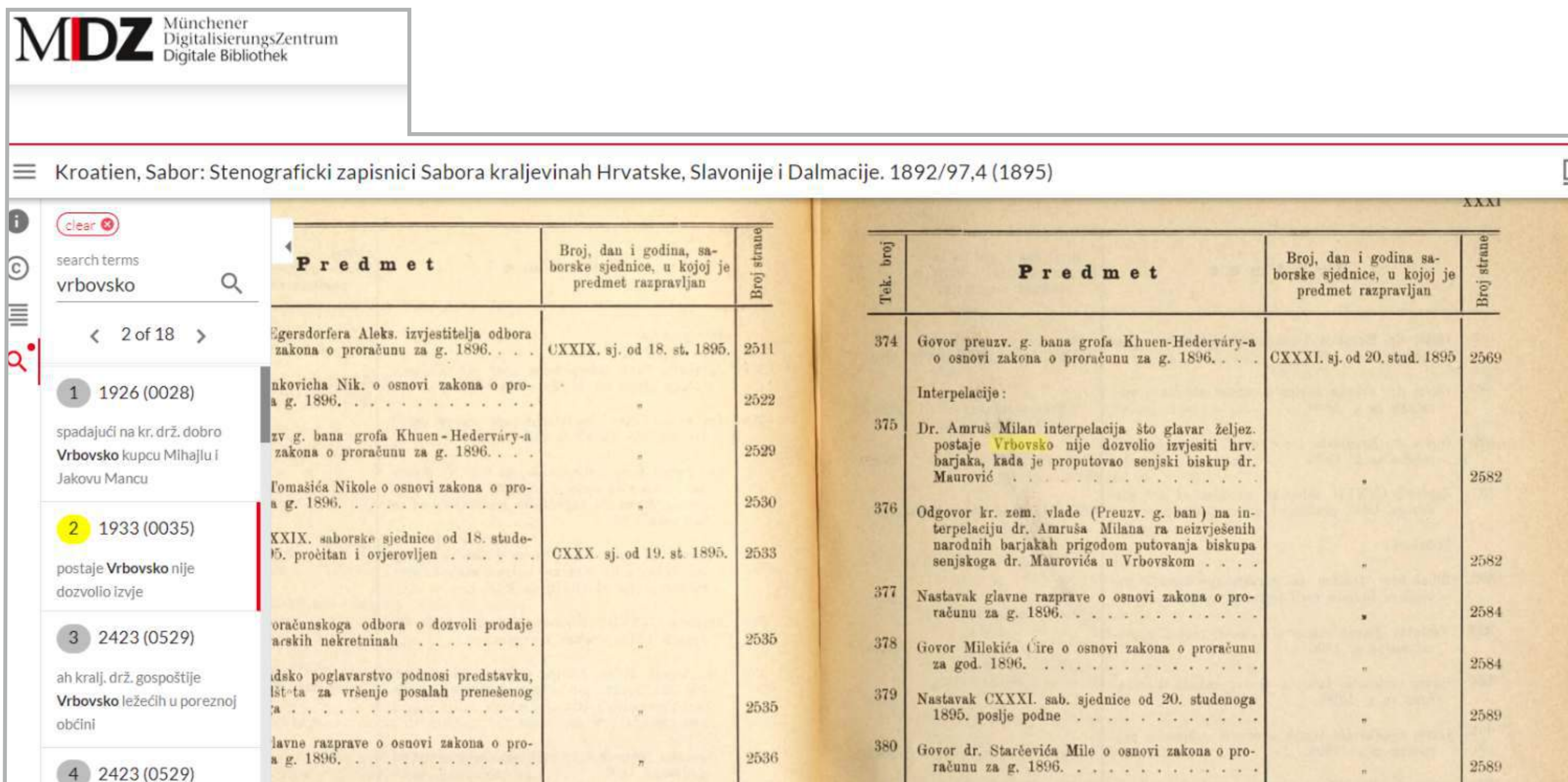
Sabor prima.
Prelazi se na spejeljnu debatu.
Čita se naslov koji glasi:

ZAKON

1886. - Rasprava u Saboru na inicijativu zastupnika Erazma Barčića od odvajanju općine Vrbovsko od kotara i suda u Ogulinu

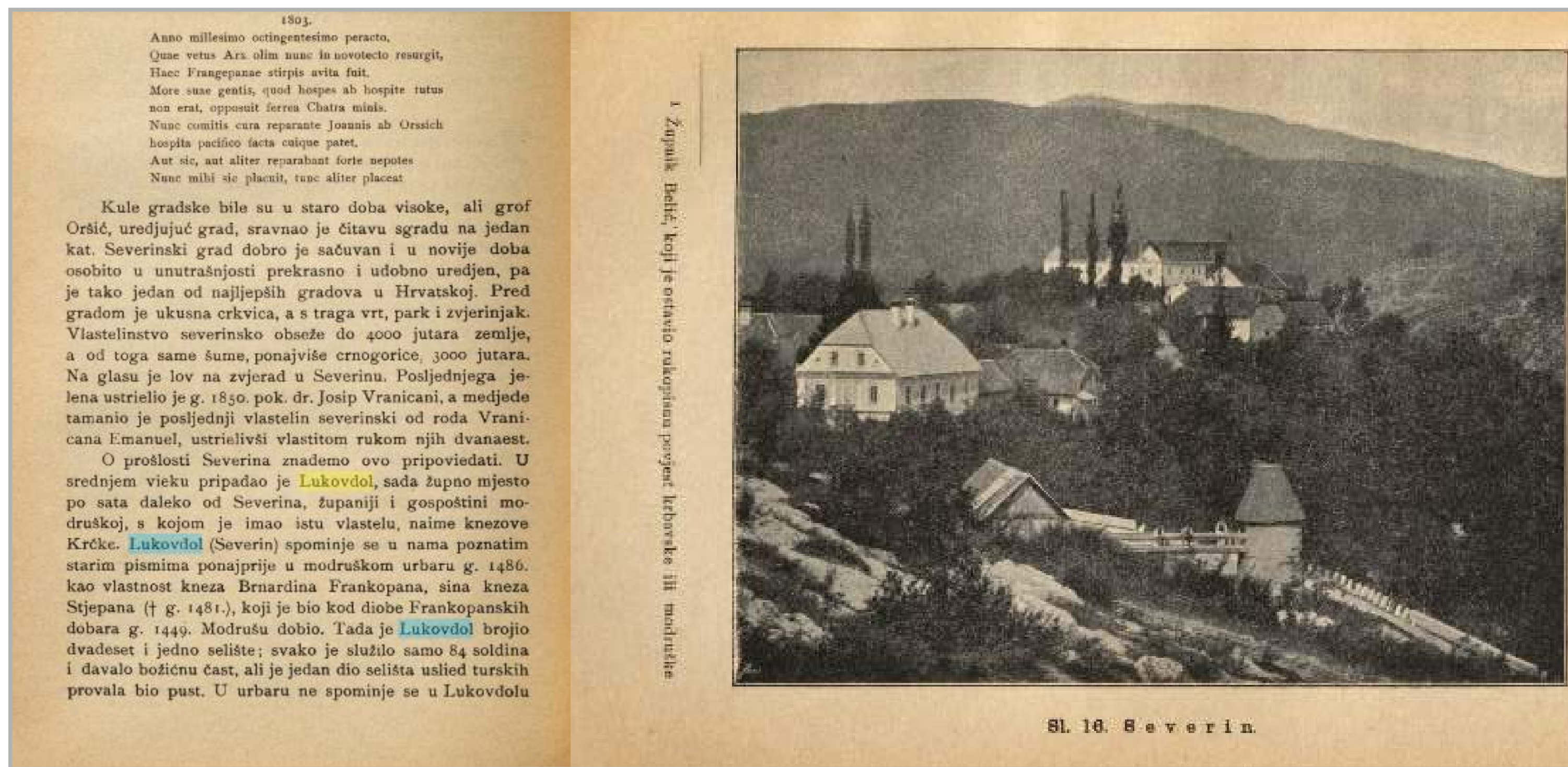
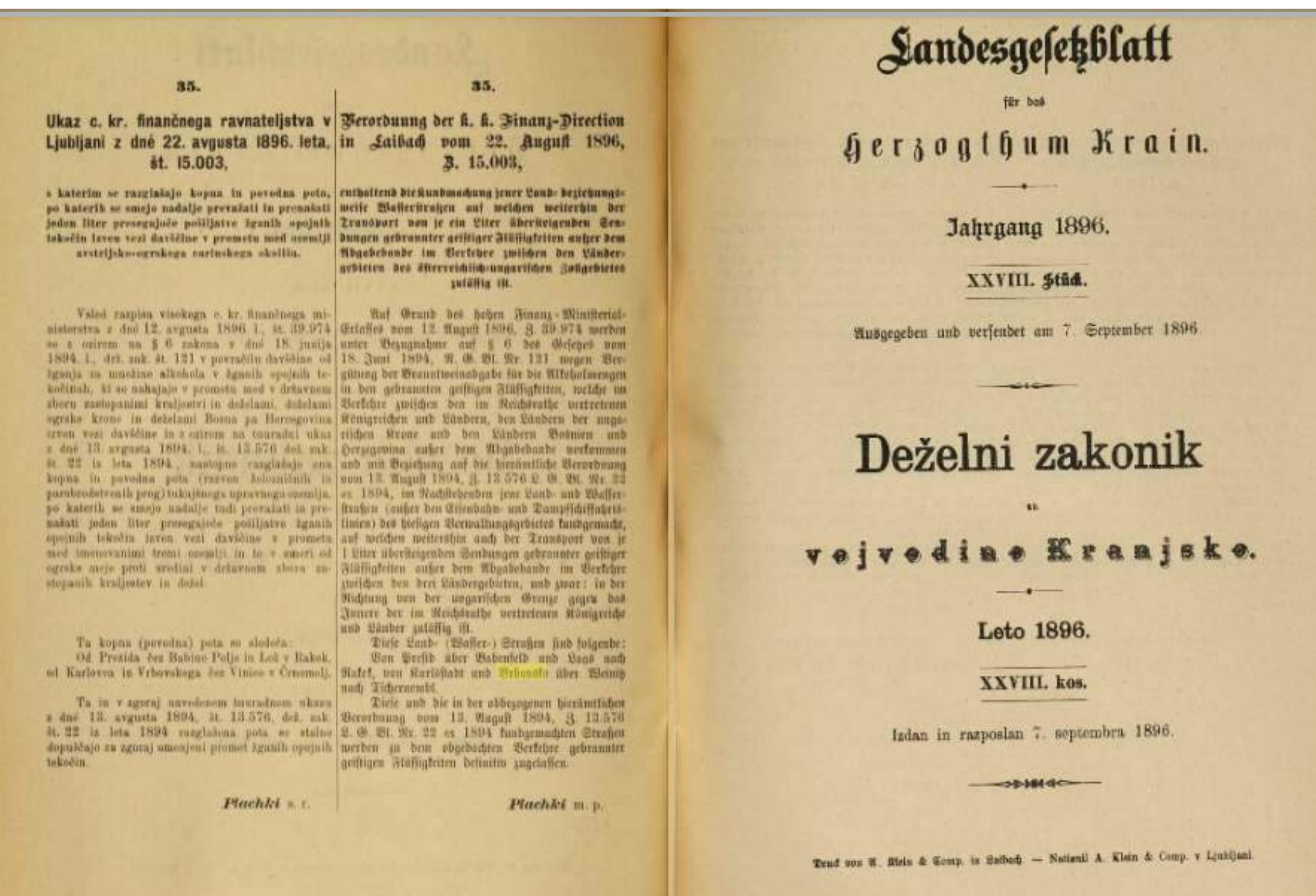
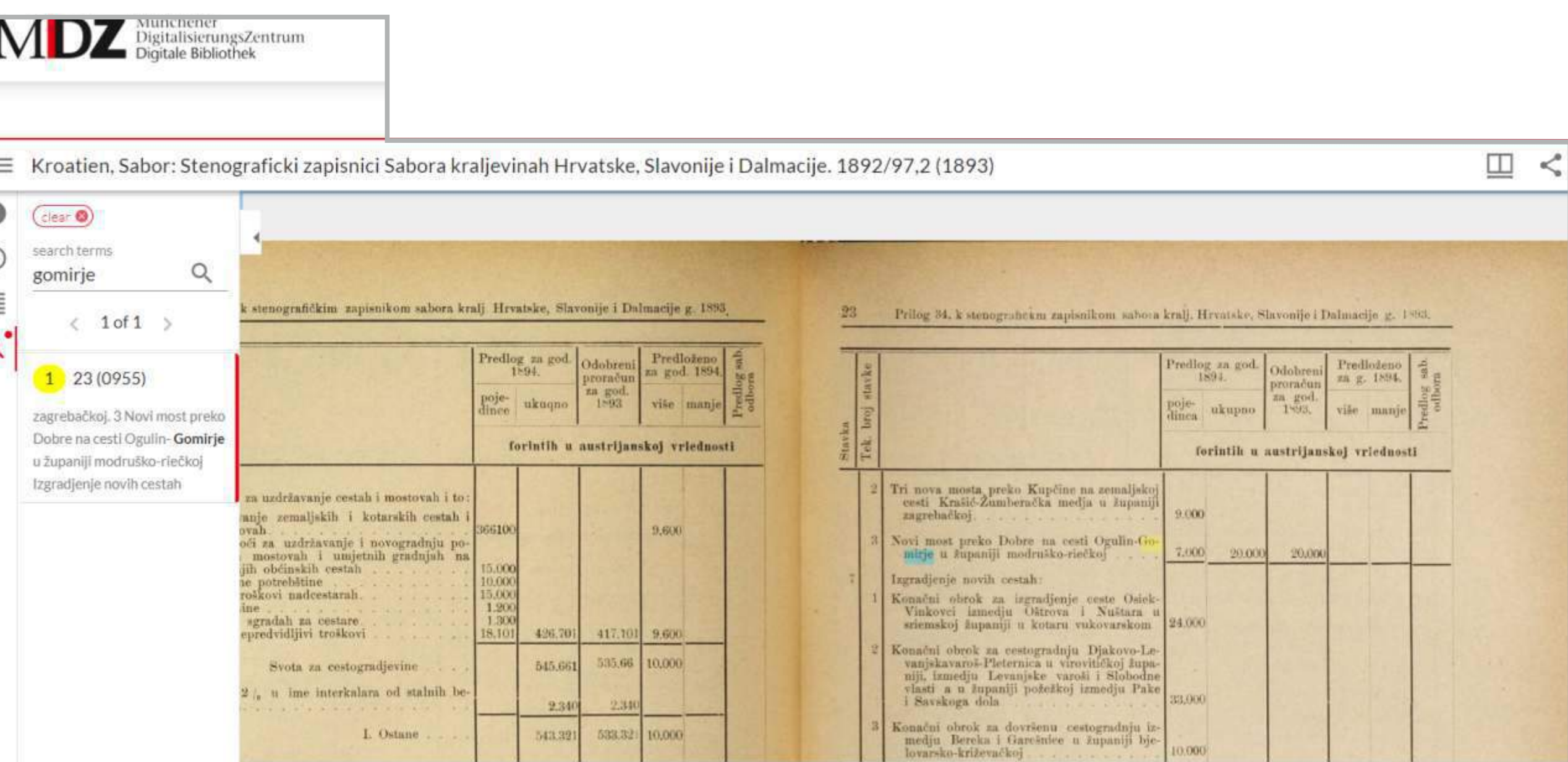
1873. - Prikaz riječke pruge, promocija željezničkog pravca i stanice Vrbovsko u vodećem njemačkom željezničkom časopisu

1892. - Proračun za 1893. uz predviđenih 20.000 kruna za izgradnju mosta preko Dobre u Gomirju

1895. - Interpelacija zastupnika Milana Amruša - budući kao šef postaje Vrbovsko nije dao izvjesiti hrvatski barjak prilikom prolaska i vizitacije senjskog biskupa Maurovića

1895. - Oko Kupe i Korane, knjiga Radoslava Lopašića s detaljnim prikazom gospoštije Severin

pk., Zágráb vm., szentivánzelinai j., ház 112, £ 747, h., rk. Moravče, 1466 kh., tsz. Zágráb, jb. Sveti-Iván-Zelina, adh. Zágráb, 53, XXV, 82, u. t. Zágráb, u. p. Sesvete.

Adaševci, ⊕, Szerém vm., šidi j., ház 324, £ 2224, hsz., †, rk. Morović, 9309 kh., tsz. Mitrovicza, jb. Šid, adh. Mitrovicza, 70, XXVIII, 92, u. t. és u. p. Šid.

Adelin stan, △ ⊂ Viljevo, Viljevo pk., Verőcze vm., alsómiholjaci j., u. t. és u. p. Moslavina.

Adica, △ ⊂ Tenje, Tenje pk., Verőcze vm., eszéki j., u. t. és u. p. Eszék alsóváros.

Adolfovac, △ ⊂ Bazije dolnje, Bukovica nova pk., Verőcze vm., slatinai j., u. t. Eszék felsőváros, u. p. Čadjavica.

Adolfovac, △ ⊂ Rétfala, Rétfala pk., Verőcze vm., eszéki j., u. t. és u. p. Eszék felsőváros.

Adolfovo selo, ○ ⊂ Bazije dolnje, Bukovica nova pk., Verőcze vm., slatinai j., 78, XXVII, 89, u. t. Moslavina, u. p. Čadjavica.

Adžamovci (Zapolje), ○ ⊂ Rešetari pk., Pozsega vm., ujgradiskai j., ház 59, £ 394, hsz., rk. Gradiška nova, 1204 kh., tsz. Pozsega, jb. és adh. Gradiška nova, 78, XXVII, 89, u. t. és u. p. Uj-Gradiska.

Aleksinica, ○ ⊂ Pazariste gornje, Klanac (Pazariste) pk., Lika-Krbava vm., perušići j., 79, XXVI, 86, u. t. Gospić, u. p. Perušić.

Alilovci, ○ ⊂ Ramanovci ○, ⊂ Kaptol pk., Pozsega vm., pozsegai j., ház 60, £ 440, h., rk. Koptol, 1302 kh., tsz., jb. és adh. Pozsega, 78, XXVIII, 91, u. t. Pozsega, u. p. Kaptol.

Almaš, ○ ⊂ Planina almaška vinogr. ▽, ⊂ Dalj pk., Verőcze vm., eszéki j., ház 201, £ 1321, hsz., m., n., ♂, kg. Erdut, 3169 kh., tsz., jb. és adh. Eszék, 78, XXVIII, 90, u. t. és u. p. Dalja.

Amatovci, ○ ⊂ Mihaći, Buč (Buče) pk., Pozsega vm., pakráci j., 78, XXVII, 89, u. t. Pakrac, u. p. Kamensko.

Amerika (Tominkina draga), ▽ ⊂ **Vrbovsko**, **Vrbovsko** pk., Modrus-Fiume vm., vrbovskoi j., u. t. és u. p. **Vrbovsko**.

Amići, ▽ ⊂ Krasno, Sveti-Juraj pk., Lika-Krbava vm., zenggi j., u. t. és u. p. Sveti-Juraj Zengg mellett.

Andjić, ▽ ⊂ Vučjak, Brestovac u Vilić selu pk., Pozsega vm., pozsegai j., u. t. Pozsega, u. p. Vilićselo.

Andraševac, ○ ⊂ Hruševac és Matenci ○, ⊂ Stubica dolnja pk., Zágráb vm., stubicai j., ház 244, 212*

Naselje Amerika

(Tominkina draga) se

nalazi u registru

naseljenih mjesta KuK

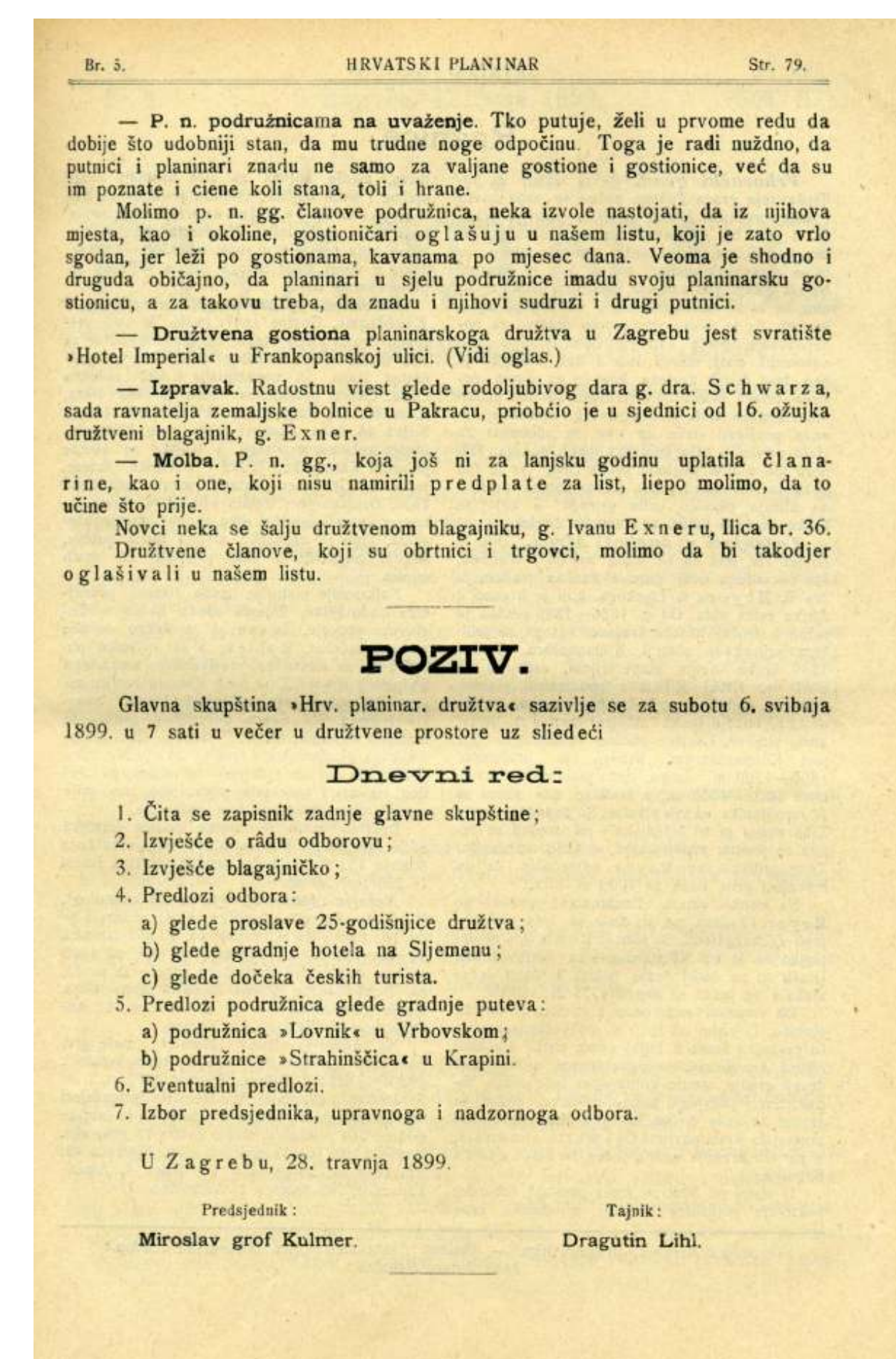
države, a nalazi se na

području Vrbovskog, što

je mnogima bila

nepoznanica

1899. - Hrvatsko planinarsko društvo pod predsjedanjem grofa Kulmera na glavnoj skupštini razmatra prijedlog podružnice Lovnik iz Vrbovskog o gradnji šumskih i planinarskih puteva

Zanimljivosti

Popis arhivske građe komorskog posjeda Vrbovsko - utvrđivanje međa između Moravica i Gomirja od 1590. do 1694.

Kalež iz župne crkve Sv. Leonarda u Liplju iz 15. ili 16. stoljeća nalazi se u sada župnoj crkvi Sv. Mavra u Bosiljevu

Natpisi na crkvenim zvonima prije njihove zapljene u Prvom svjetskom ratu

Odjel Brodski.

Fasc. I. *Metalia inter dominium Brod et cameraia Verbovsko et Fuccine.* Nr. 1—58.

Pod br. 1. Juraj Zrinski izdaje pismo u pogledu međa medju gornjim i donjim Moravicama, 1591.

Pod br. 2. Bilješke glede međa između Moravica (ad Turrim) i Gomirja. (1590.—1694., 4 kom.) 3—12 XVII. vijek. Vrijedno za povjest onih prijedjela, naročito za povjest doselenja Vlaha. Ostalo XVIII. vijek.

Fasc. II. *Metalia inter dominia Brod et Chubar.* Nr. 1—26. XVIII. i XIX. vijek. Manjka br. 21, 22.

Fasc. III. *Acta individualia domini Brod.* Nr. 1—37.

Pod br. 1, 1618., 2. 1658., 3. 1678. Ostalo XVIII. i XIX. (3 kom.) vijek.

Fasc. IV. *Continuatio actorum individualium domini Brod.* Nr. 1—36. XVIII. i XIX. vijek.

Fasc. V. *Acta de damnis in sylvis domini Brod patris.* Nr. 1—19. XVIII. i XIX. vijek.

Fasc. VI. *Acta circa viani Luisianam.* Nr. 1—10. XIX. vijek. (1803.—1825.).

Fasc. VII. *Patronatus ecclesiarum domini Brod.* Nr. 1—8. XVIII. i XIX. vijek.

Fasc. VIII. *Juridica. Processus criminales.* Nr. 1—7. XVIII. i XIX. vijek.

Fasc. IX. *Processus privati.* Nr. 1—9. XVIII. i XIX. vijek.

Fasc. X. *Juridica dominalia.* Nr. 1—8. XVIII. vijek.

Fasc. XI. *Isto.* Nr. 1—5. XIX. vijek.

Fasc. XII. *Isto.* Nr. 1—7. XIX. vijek.

Bosiljevo.

1.

Na kaležu u župnoj crkvi sv. Maura, bogato pozlaćenom, a inače iz srebra, nalazi se ovaj napis (sa ortografskim pogriješcima)

PAVL * TOMASCITS * VERERT * DISEN * KELCH: ZV * VNSER * LIEBEN * AVF * KRADIS c B. v. 1654.¹⁾

¹⁾ Ovaj kalež bio je dakle namijenjen crkvi B. D. M. na Gradištu.

U istoj se crkvi (sv. Maura) čuva bakreni kalež, iz koga je pozlate nestalo, koji potječe iz crkve sv. Leonarda u Liplju (g. 1574. još samostalna župa, sada bosiljevačka kapela). Po svom obliku i radnji potjecati će iz XV. ili XVI. vijeka. Sada nije više u uporabi.

2.

Kapela sv. Duh.

Na većem zvonu: A. D. MDCLII.

3.

Na manjem: ZAGRABIAE 1823

PARAVIT OPVS EMERICVS
SKERGATICH DE GRITSCHKE, PRO SE SVISQVE
AETERNA REQVIE.

(1735)

Lukovdol.

81.

Kapela sv. Franje Ksaverskoga:

na većem zvonu: FVSA PER HENRICVM DEGEN ZAGRABIAE 1841.

82.

na manjem: S. MÁRIA ORA PRO NOBIS 1725.

Mahićno.

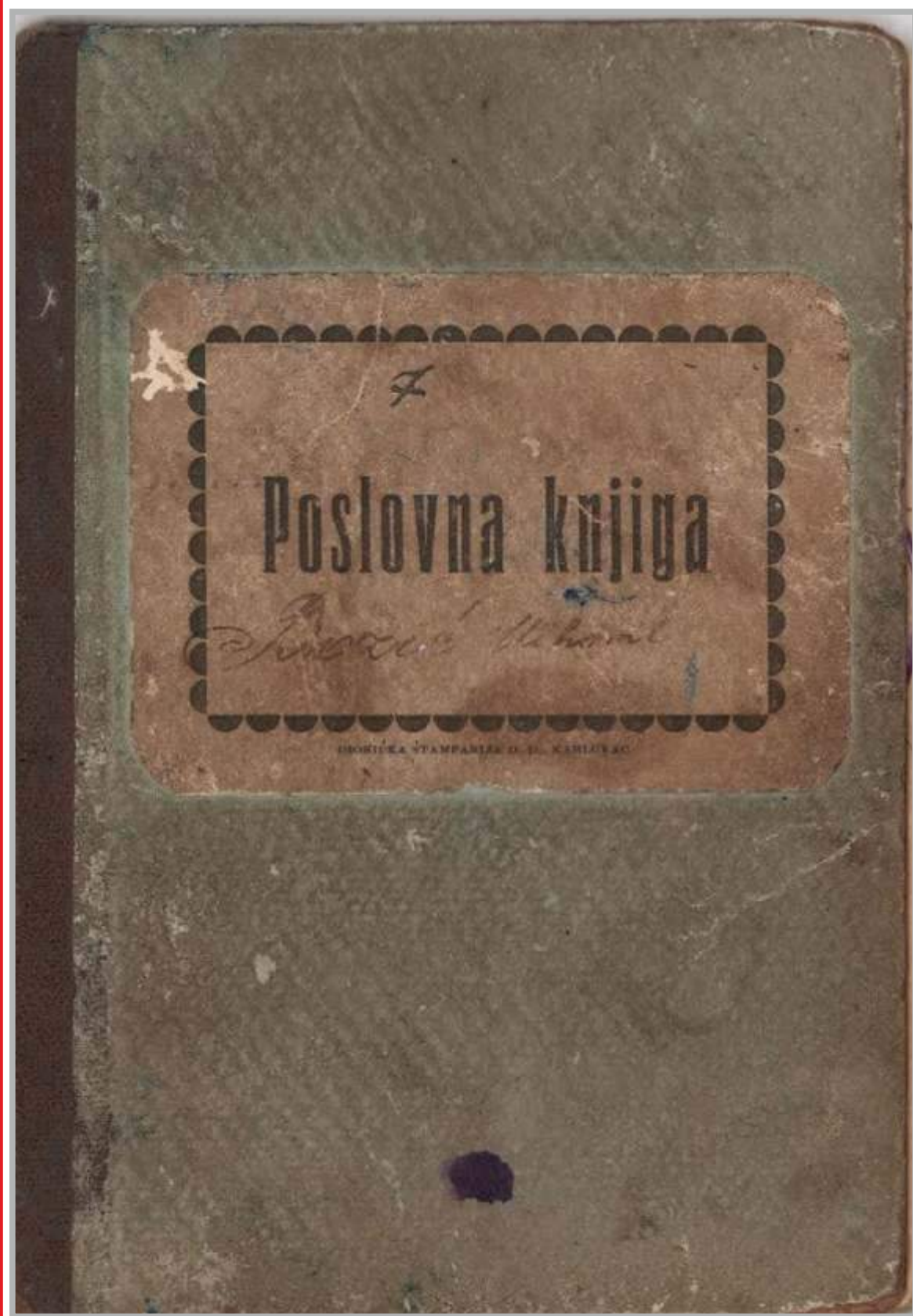
83.

Župna crkva:

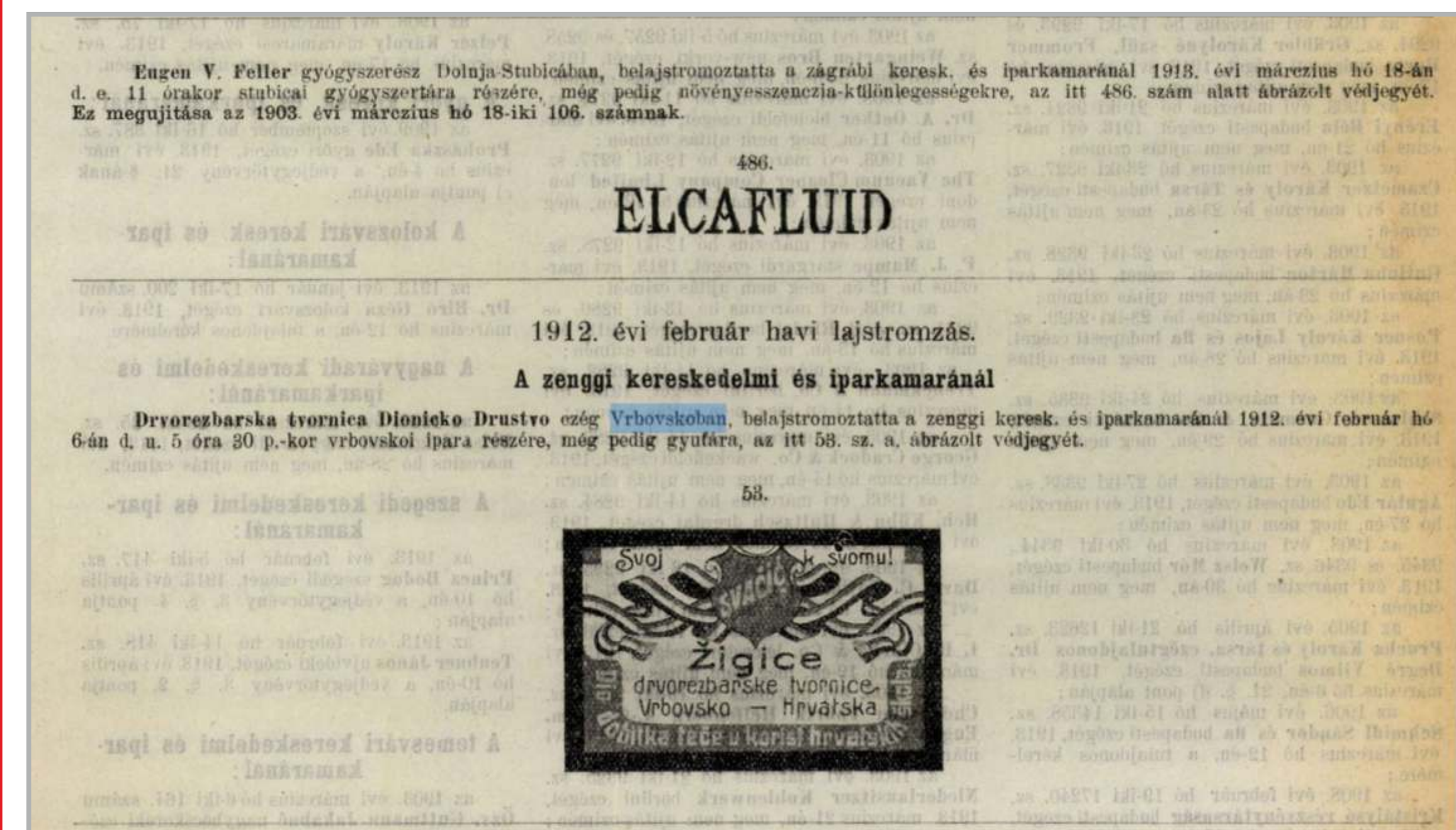
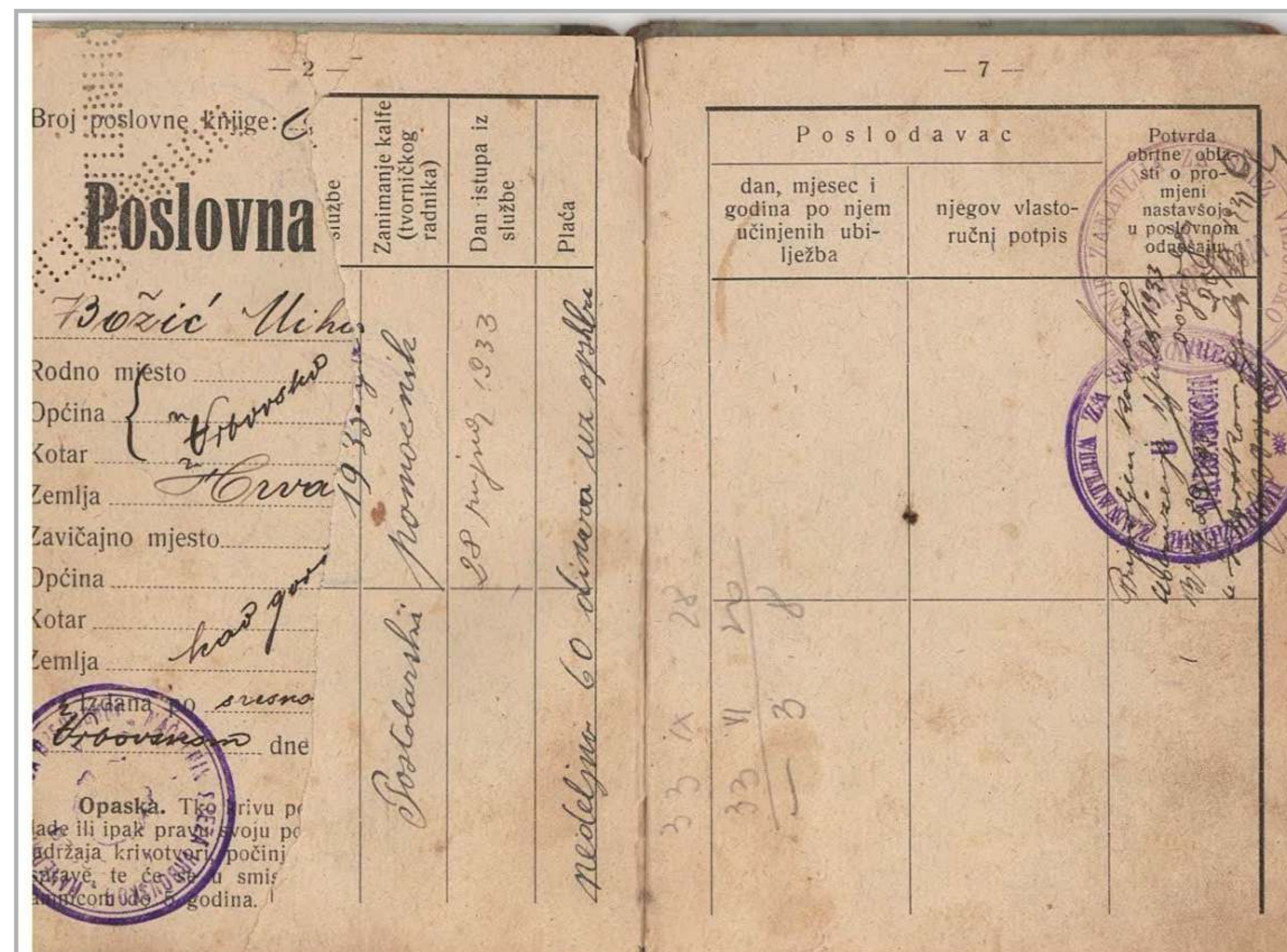
najmanje zvono u starinskoj formi tobolca. Oko ruba uvajana got-
skim slovima godina bez ikakovoga drugoga napisa:

M * CCC * L * XXXX.

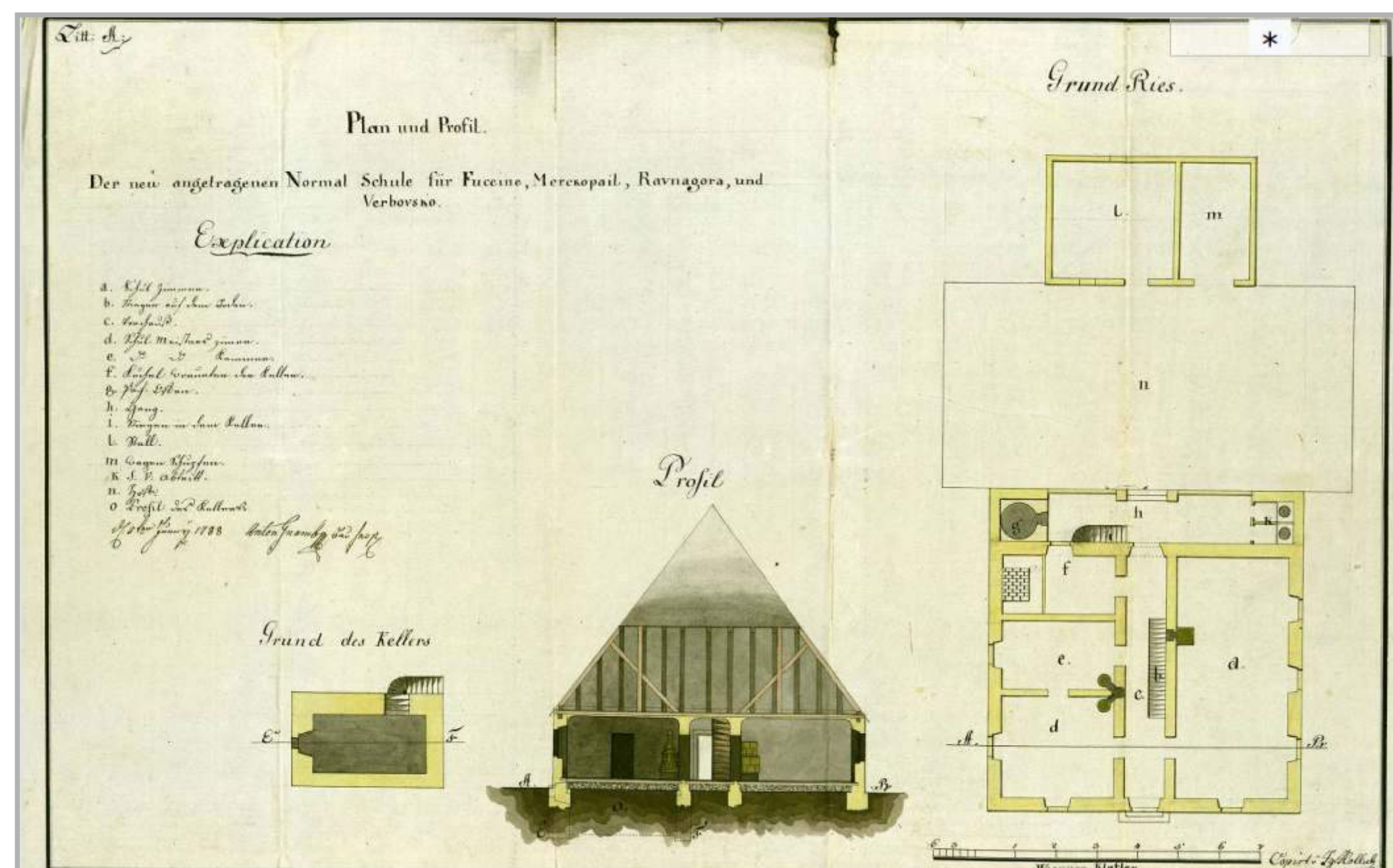
Zanimljivosti

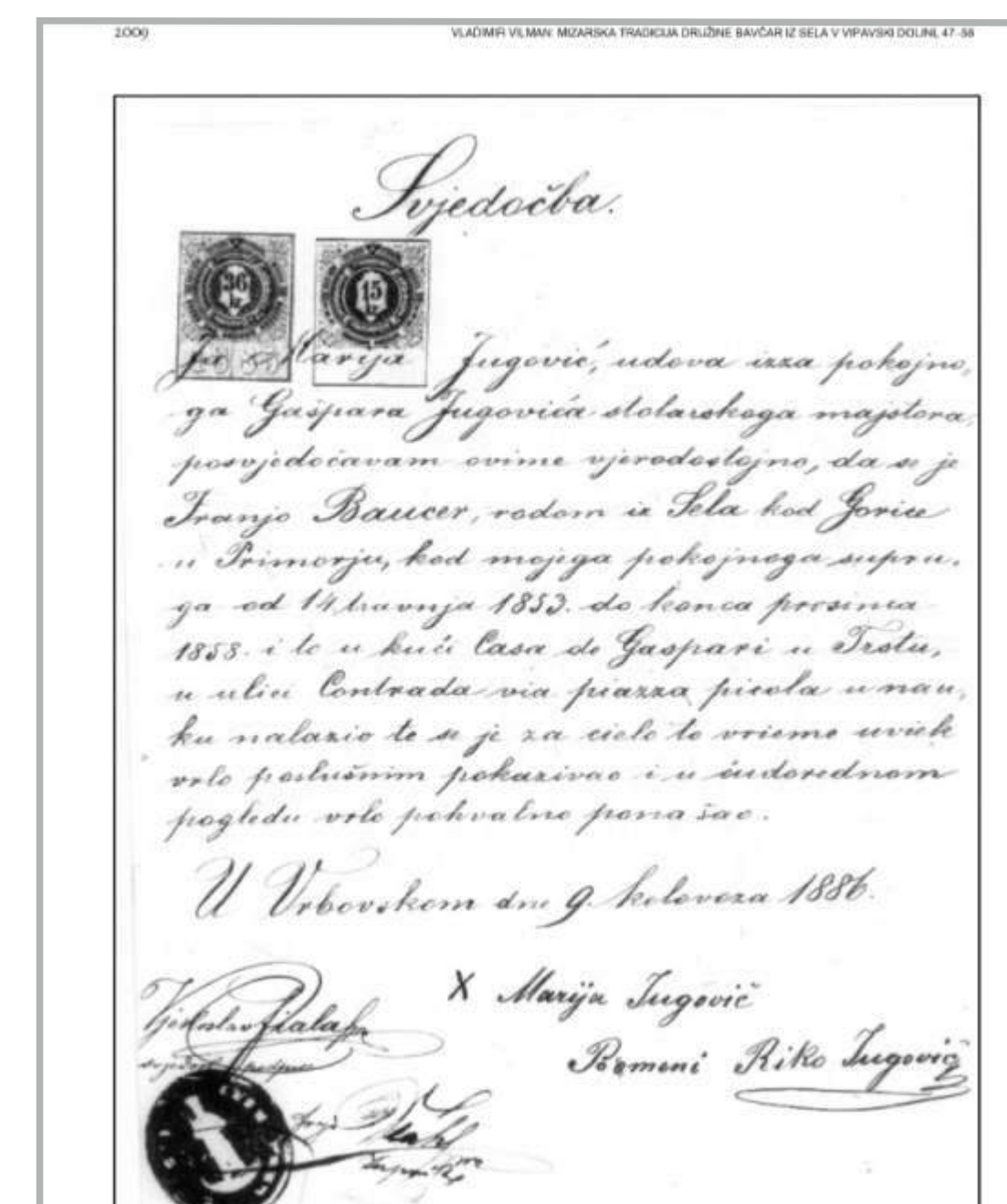
1930. - Poslovna knjiga Mihovila Božića - obrtnika iz Vrbovskog

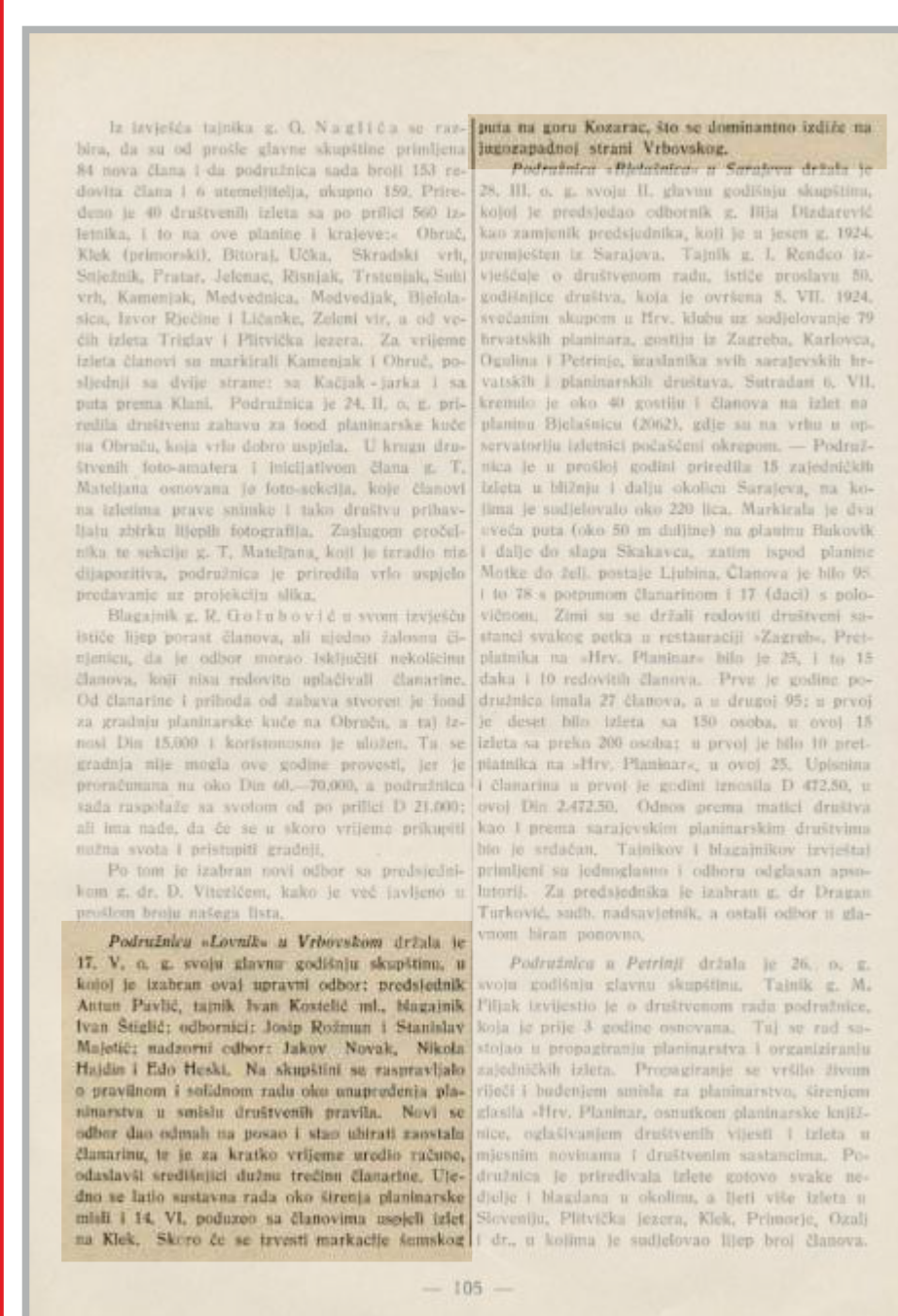
1912. - Reklama tvornice šibica u vodećim mađarskim novinama

Građevinski nacrt tipskih školskih zgrada iz Vrbovskog, Ravne Gore, Mrkoplja i Fužina (izvor mađarska državna knjižnica Hungaricana)

1886. - Svjedodžba, preporuka udovice Marije Jugović za Franju Baucera iz Gorice koji je radio kao pomoćnik kod njenog supruga u Trstu, u njihovoj kući u ulici Contrada via Piazza Piccola

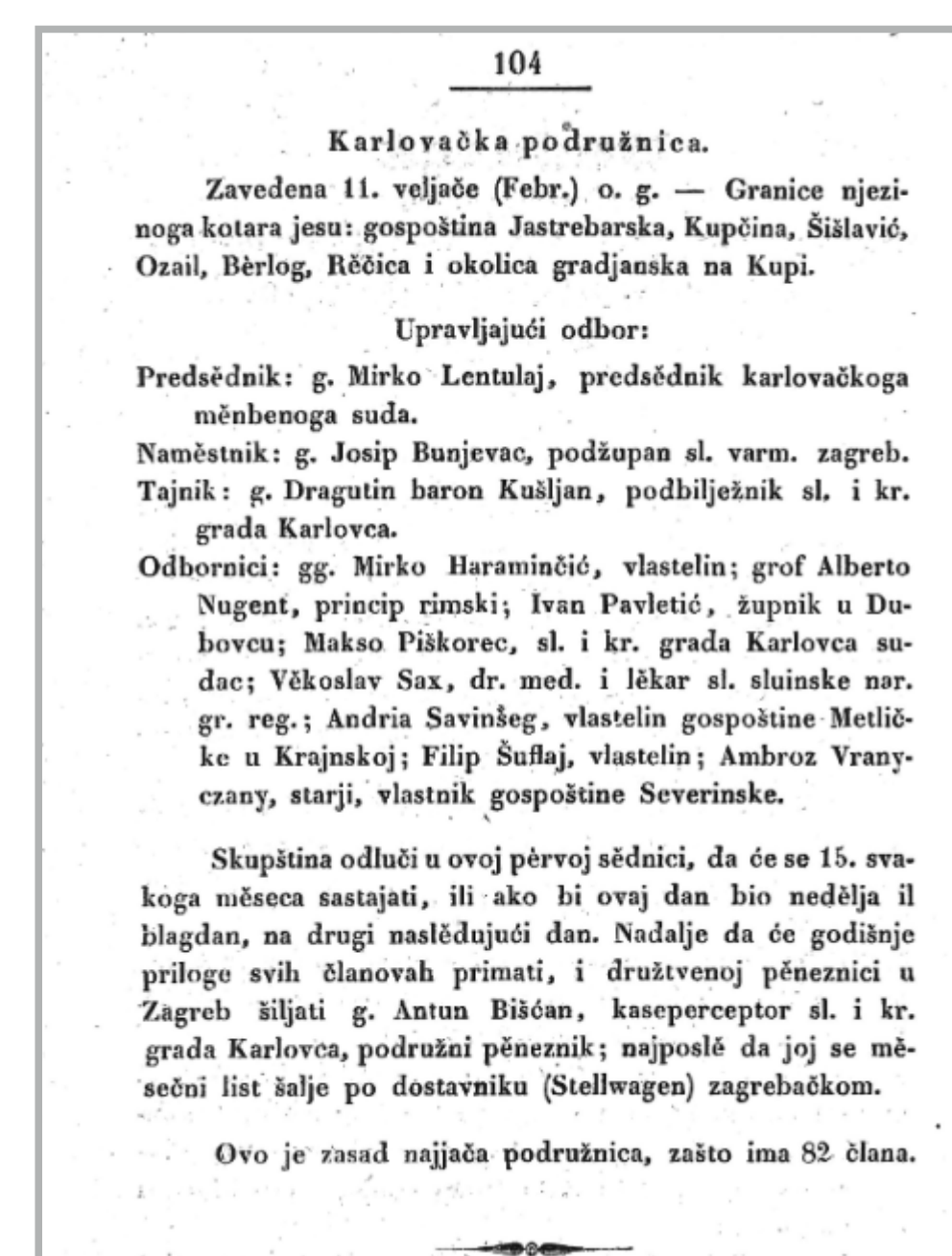
1924. - Podružnica Lovnik održala skupštinu i izabrala novo vodstvo - u vrijeme je markacija planinarskog puta na Kozarac

1866. - Umro dr. Josip Vranicani - član Carevinskog vijeća u Beču i sin Ambroza st. Vranicanija, gospodara Severina

Reklama ljekarne Ivana Gjuričića u Vrbovskom za želučane kapi Kollodin

Grof Albert Nugent - sin vlasnika Bosiljeva i Ambroza st. Vranicani bili su u upravnom odboru Gospodarskog društva u Karlovcu

Okupljanja, religija, sport i druženja

Biskupska vizitacija u Vrbovskom

1946. - Hrvatski sabor iseljeničtva u Americi uz sudjelovanje delegata iz "Belog kraja"

Nogometna momčad iz Gomirja

Prvopričesnici u Lukovdolu

Mješoviti crkveni zbor na izletu

Zapaženi nastupi lokalnih nogometaša na regionalnoj razini

Ispraćaj pokojnika u Lukovdolu

Ženski crkveni zbor u Lukovdolu

Karte i mape

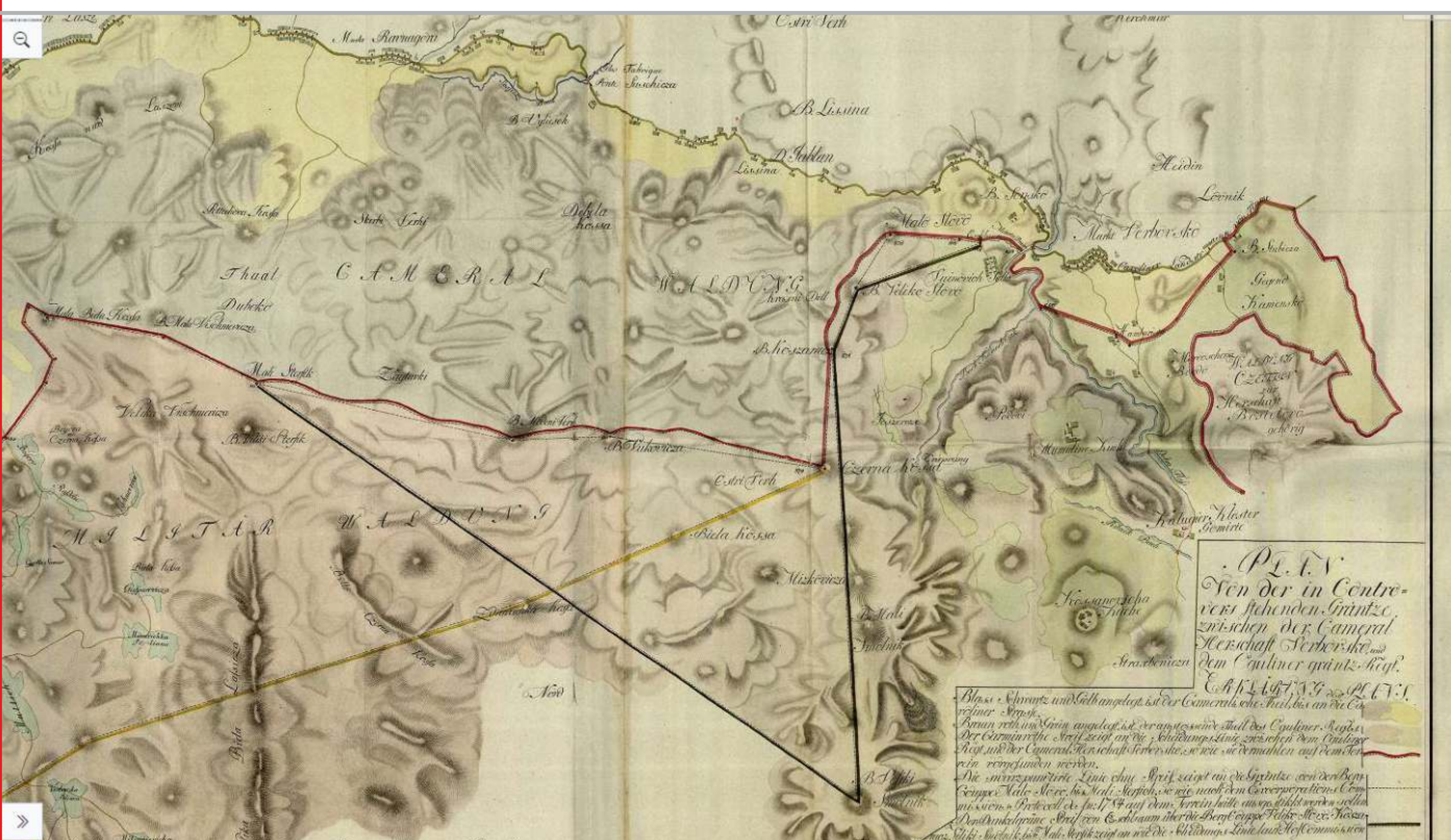

Karta područja između rijeka Kupe i Dobre te granice Vojne krajine iz 17. stoljeća

Srednjovjekovna karta Gorskog kotara

Karta granica komorskog posjeda Vrbovsko i Ogulinske regimente - područje od Bijele i Crne kose, Ravne Gore i Jablana sve do Gomirja i Stubice

Vojno okupljanje kraljevske vojske u Vrbovskom tijekom 30-tih godina 20. stoljeća

Dio izvornih zemljišnih nacrti iz 19. stoljeća u selu Zapeć, KO Blaževci na granici s Kranjskom

Uspostavljanje prvoga modernoga katastarskog operata, zasnovanog na podacima geodetske izmjere zemljišta, izvedeno je tijekom vladavine Habsburške Monarhije sredinom 19. stoljeća, dok je održavanje/prilagođavanje katastarskih evidencija obavljano u kasnijim razdobljima kroz više različitih državnih sustava, sve do današnjih dana, iako neki podaci iz starih mapa još uvijek znatno odstupaju od digitalnih podataka. Međutim, sadržaji katastarskih planova koji potječu iz 19. i 20. stoljeća su unatoč tim sitnijim nedostacima i danas vrlo korisni i vrijedni. Uočeno je kako su tehničke i jezične značajke elemenata uvjetovane tadašnjom austrijskom dominacijom, ali postojeće karte i mape zorno svjedoče o kontinuitetu evidentiranja svih nekretnina na području Vrbovskog. Osnivanje lokalnih ureda za katastar i izrada prvih karti započinje iza 1852. godine, dok su do tada u uporabi bile uglavnom vojne i cestovne karte.

Intenzivan društveni život i brojna događanja

1957. -
Tečaj kuhanja u zimskoj idili na kraju siječnja

Vatrogasci na općinskoj smotri i vježbi u Vrbovskom

Česte su bile radne akcije u razdoblju
iza Drugog svjetskog rata

29 I 1954 god
Uspomena
na završni rečnik
iz kuharskog
Tečaja

Berba grožđa je oduvijek imala ritualno značenje
za lokalno stanovništvo

Mladi su bili najčešći sudionici različitih
edukacija, kurseva i tečajeva

Ivan Federber iz
Blaževaca prazni
pleteni koš prepun
grožđa u kacu na
svome gumenjaku

